

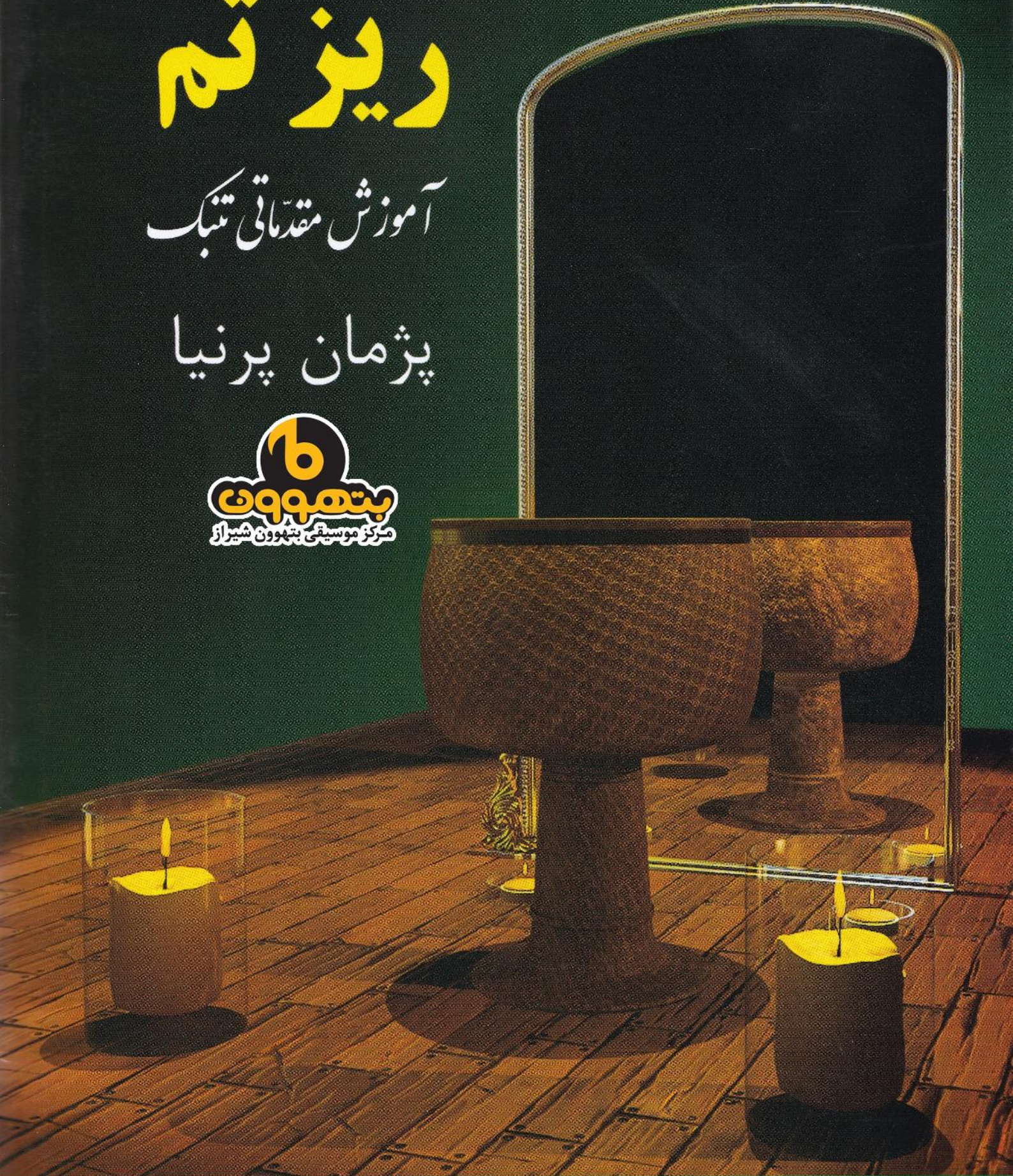

نشرهستان

دیزتیم

آموزش مقدماتی تنبک

پژمان پرنیا

سرشناسه : پرنیا، پژمان، ۱۳۷۱
 عنوان و نام پدیدآور : ریزتم آموزش مقدماتی تنبک.
 مشخصات نشر : تهران: آرامش.
 مشخصات ظاهری : ۶۴ ص
 شابک : ۹۷۹-۰-۹۰۱۴۶۲۹-۵-۳
 وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا
 موضوع : تنبک
 موضوع : موسیقی برای تنبک — پارتیسیون
 رده بندی کنگره : MT۷۲۵
 رده بندی دیویی : ۷۸۹/۶۵
 شماره کتابشناسی ملی : ۷۳۰۶۲۷۰

نشر آرامش : تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان روانمهر، پلاک ۷۴ طبقه دوم تلفن: ۶۶۴۸۱۱۵۲

• ریزتم آموزش مقدماتی تنبک

• پژمان پرنیا

• طراحی جلد: علی پرنیا   نت نویسی کامپیوتری: زهرا نازیار

• نوبت چاپ: اول ۱۳۹۹   شمارگان: ۲۰۰ نسخه   چاپ و صحافی: هوران

• قیمت : ۵۵۰۰۰ تومان

• شابک: ۹۷۹-۰-۹۰۱۴۶۲۹-۵-۳   شابک دوره: ۹۷۹-۰-۹۰۱۴۶۲۹-۶-۰

• تمام حقوق برای ناشر محفوظ است.

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۲۸ است، هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را به هر شکل، از جمله صوت، فیلم، نمایش، اقتباس، فتوکپی و فایل الکترونیکی بدون اجازه ناشر، نشر، پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

مرکز پخش: درویش خان

تهران: خیابان بهارستان، روبروی پمپ بنزین، پلاک ۱۱۲

تلفن: ۷۷۵۳۴۰۲۲-۷۷۵۳۵۸۳۳

www.darvishkhan.net

بخش اول

- ۸ ..... آشنایی با ساز تنبک
- ۹ ..... تعاریف تئوری
- ۲۰ ..... نشانه های اختصاری
- ۲۱ ..... نشانه های اجرایی و شماره گذاری انگشتان
- ۲۴ ..... جدول علائم اجرایی کتاب در یک نگاه

بخش دوم

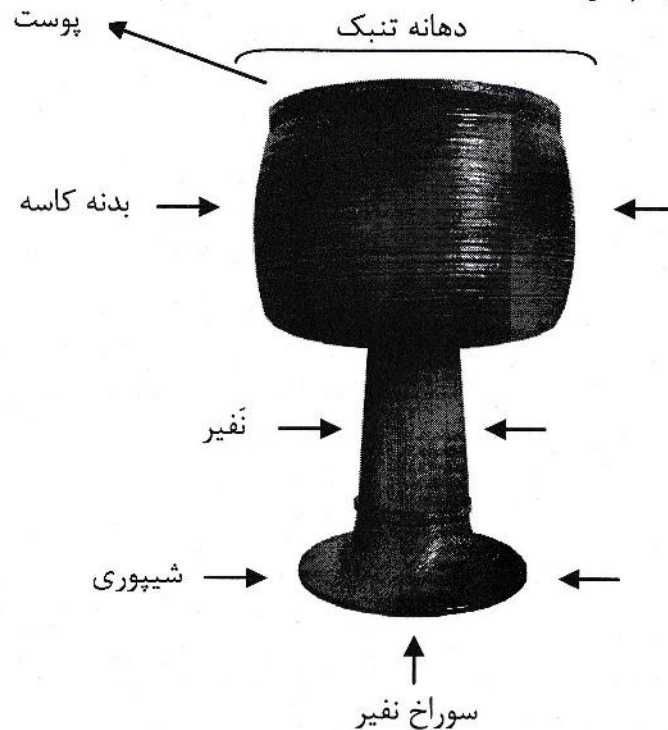
- ۲۵ ..... تمرینات

• آشنایی با ساز تنبک :

• یکی از سازهای کوبه ای ایرانی است، این ساز پوستی و از نظر ساز شناسی جزء طبل های جام شکل محسوب می شود. ساختمان ساز تنبک را می توان از لحاظ ظاهری به سه قسمت تقسیم کرد:

۱. قسمت اول قسمت بزرگتر است و کاسه نام دارد و روی آن پوست می کشند.

۲. قسمت استوانه ای شکل که نفیر نام دارد.

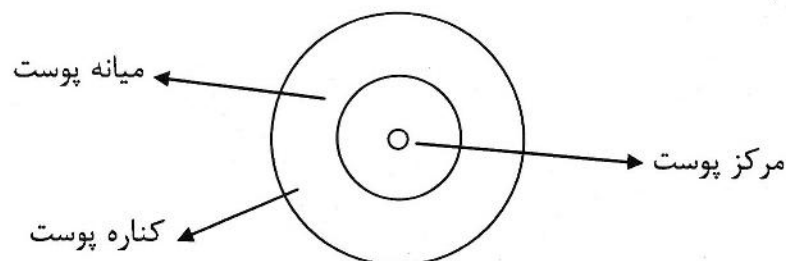

• جنس بدنه ی تنبک از چوب می باشد و بهترین آن ها استفاده از چوب درخت گردو ، توت ، وَن (زبان گنجشک) می باشد. از آنجا که تنبک یک ساز پوستی می باشد، بهترین صدا دهی تا به امروز از پوستر شتر و گوساله حاصل شده است.

• از نظر اندازه، تنبک دارای استاندارد هایی می باشد (برای افراد بزرگسال و کودکان اندازه دهانه متغیر می باشد) معمولاً بهترین قطر برای دهانه ی بزرگ تنبک که روی آن پوست می کشند بین ۲۷ و ۲۹ سانتیمتر می باشد.

در صدا دهی تنبک عوامل دیگر مانند ۱. جنس پوست ۲. شدت کشیدگی پوست ۳. قطر تأثیر بسیار مهمی دارد. • از نظر صدا دهی تنبک به سه دسته تقسیم می شود ۱. بَم خوان ۲. زیر خوان ۳. میانه خوان

نمای تنبک از رو به رو :

• تعاریف

۱. **خط حامل**: خطی است که نت های موسیقی بر روی آن نوشته می شود. شیوه نگارش نت تنبک به صورت تک خطی و سه خطی می باشد که در این کتاب از شیوه ی تک خطی استفاده شده است.

تک خط حامل _____

سه خط حامل _____

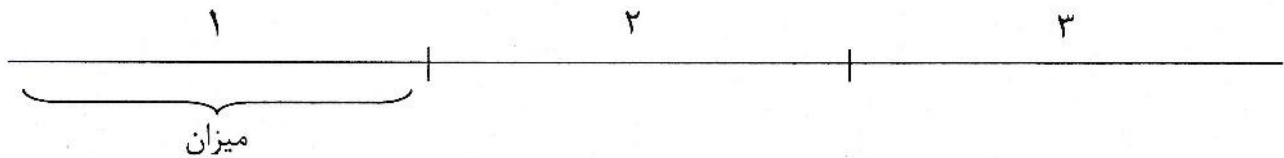
۲. **نت**: علائمی است که به وسیله آن صداها ی موسیقی نوشته، خوانده و سپس اجرا می شود.

۳. **خط میزان**: خطی است عمود بر خط حامل

خط میزان

۴. **میزان**: هر جمله ی موسیقی از نظر زمان دارای قسمت های مساوی است که به آن میزان می گویند و به وسیله ی خط میزان از هم جدا می شوند.

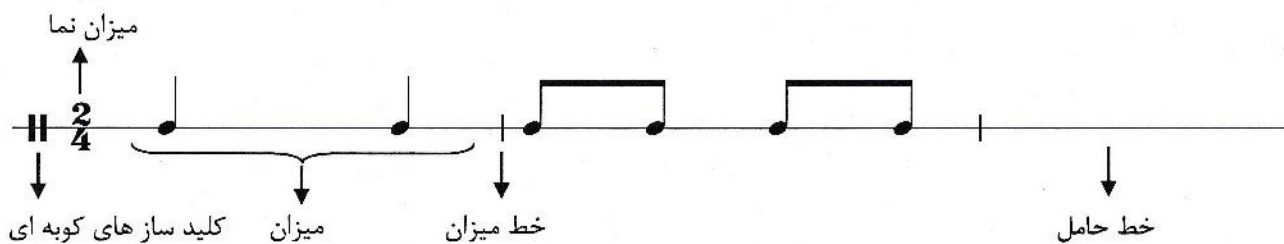

۵. **میزان نما**: ضرب میزان را به وسیله ی اعدادی شبیه کسر که به آن میزان نما گفته می شود نشان می دهند.

عدد بالا نشان دهنده ی تعداد ضرب در هر میزان می باشد $2 \quad 4 \quad 8 \longrightarrow$

عدد پایین نشان دهنده ی شکل نت می باشد $4 \quad 4 \quad 8 \longrightarrow$

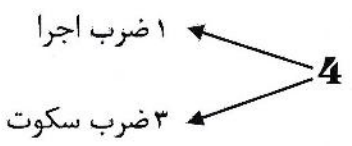

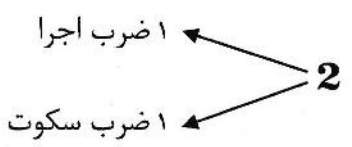

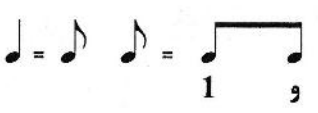

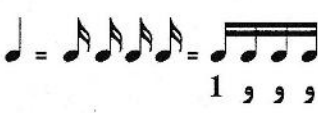

۶. **آکسان** > : هرگاه این علامت بالا یا پایین نتی قرار گیرد آن نت قوی تر اجرا می شود.

۷. وزن : به کار بردن صداها و سکوت ها با امتداد گوناگون را در موسیقی وزن می گویند. برای تعیین کشش صداها هفت شکل نت در موسیقی به ترتیب زیر بکار می رود :

نام	شکل	واحد کشش موسیقی
۱. گرد		1
۲. سفید		مبنای شمارش نت سفید 2
۳. سیاه		مبنای شمارش نت سیاه 4
۴. چنگ		مبنای شمارش نت چنگ 8
۵. دولاچنگ		مبنای شمارش نت دولاچنگ 16
۶. سه لاجنگ		32
۷. چهار لاجنگ		64

۱-۷) شامل زیر مجموعه تعریف وزن
(۱) صداها

واحد کشش موسیقی	شکل	نام
		۱. گرد
		۲. سفید
1		۳. سیاه
		۴. چنگ
		۵. دولچنگ
		۶. سه لایچنگ
		۷. چهار لایچنگ

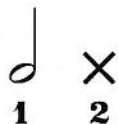
برای اجرای نت گرد به صورت زیر عمل کنید:

با دست زدن وزن نت گرد را اجرا کنید

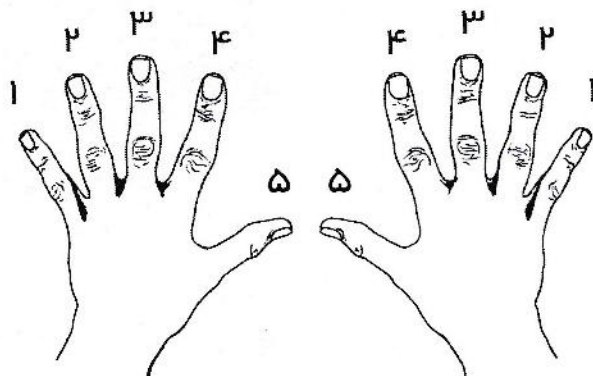

برای اجرای نت سفید به صورت زیر عمل کنید:

با دست زدن وزن نت سفید را اجرا کنید

• شماره گذاری انگشتان دست

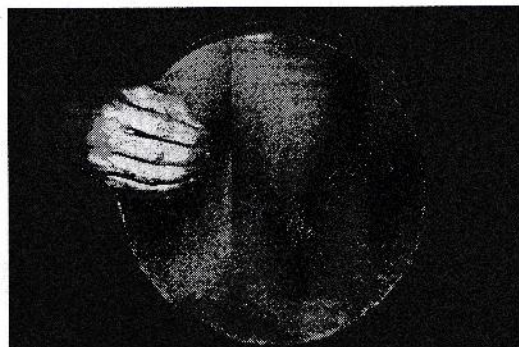

تصویر ۱-۲

- ۱ انگشت کوچک با شماره
- ۲ انگشت حلقه با شماره
- ۳ انگشت میانه با شماره
- ۴ انگشت اشاره با شماره
- ۵ انگشت اشاره با شماره

• واژه ها و نشانه های اجرایی تنبک

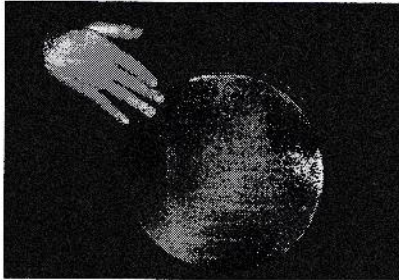
حرکت تم: هرگاه دست راست (دست آزاد، دست پایین) را به حالت نیم مُشت بگیریم و به کمک حرکت مچ ضربه ای را به وسیله نرمه های بند اول چهار انگشت (کوچک، حلقه، میانه، اشاره) در ناحیه نزدیک به مرکز پوست وارد کنیم به این حرکت در اصطلاح تم گفته می شود که با علامت ؟ مشخص می گردد.

تصویر ۱-۳

حرکت بک: هرگاه به وسیله نرمه ی بند اول انگشت حلقه ی دست راست (دست آزاد، دست پایین) ضربه ای به کمک حرکت مچ از بالا به پایین در کنار تنبک وارد کنیم به این حرکت بک گفته می شود و با علامت $\wedge$ مشخص می گردد.

تصویر ۴-۱

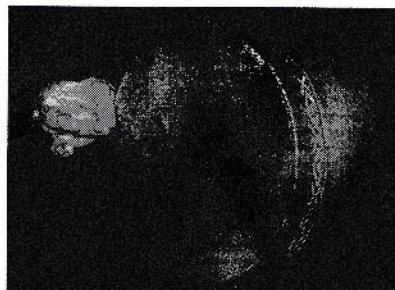
بشکن یا تلنگر دست راست (دست پایین): هرگاه به کمک انگشت شست دست راست (دست آزاد، دست پایین) ضرباتی به وسیله نرمه های بند اول انگشتان (کوچک، حلقه، میانه) در قسمت کنار تنبک وارد کنیم به این حرکت بشکن یا تلنگر دست راست گفته می شود و با علامت $\overset{1}{\wedge}$ ، $\overset{2}{\wedge}$ ، $\overset{3}{\wedge}$ مشخص می گردد.

تصویر ۵-۱

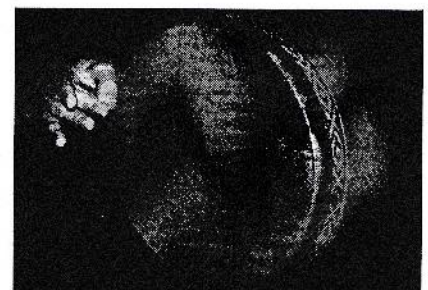
بشکن (تلنگر) انگشت اول $\overset{1}{\wedge}$

تصویر ۶-۱

بشکن (تلنگر) انگشت دوم $\overset{2}{\wedge}$

تصویر ۷-۱

بشکن (تلنگر) انگشت سوم $\overset{3}{\wedge}$

بشکن یا تلنگر دست چپ (دست بالا): هرگاه به کمک انگشت شست دست چپ (دست روی تنبک، دست بالا) ضرباتی به وسیله نرمه های بند اول انگشتان (کوچک، حلقه، میانه) در قسمت کنار تنبک وارد کنیم به این حرکت بشکن یا تلنگر دست چپ گفته می شود و با علامت $\overset{1}{\vee}$ ، $\overset{2}{\vee}$ ، $\overset{3}{\vee}$ مشخص می گردد.

تصویر ۸-۱

بشکن (تلنگر) انگشت اول $\overset{1}{\vee}$

تصویر ۹-۱

بشکن (تلنگر) انگشت دوم $\overset{2}{\vee}$

تصویر ۱۰-۱

بشکن (تلنگر) انگشت سوم $\overset{3}{\vee}$

9. $\text{||} \frac{2}{4}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$:||
 $\underset{1}{\underset{9}{\uparrow}}$ $\underset{2}{\underset{9}{\uparrow}}$

10. $\text{||} \frac{2}{4}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$:||

11. $\text{||} \frac{2}{4}$ $?$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $?$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $?$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $?$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$:||

|| $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$:||

12. $\text{||} \frac{2}{4}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$:||

|| $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$ $\overset{\nabla}{\uparrow}$:||

13. $\text{||} \frac{3}{4}$ $\overset{?}{\uparrow}$ $\overset{2}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{2}{\nabla}$ $\overset{3}{\nabla}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{1}{\nabla}$ $\overset{2}{\nabla}$ $\overset{?}{\uparrow}$ $\overset{1}{\nabla}$ $\overset{2}{\nabla}$:||
 $\underset{1}{\underset{9}{\uparrow}}$ $\underset{2}{\underset{9}{\uparrow}}$ $\underset{3}{\underset{9}{\uparrow}}$

14. $\text{||} \frac{3}{4}$ $\overset{?}{\uparrow}$ $\overset{2}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{2}{\wedge}$ $\overset{3}{\wedge}$ $\overset{\wedge}{\uparrow}$ $\overset{1}{\wedge}$ $\overset{2}{\wedge}$ $\overset{?}{\uparrow}$ $\overset{1}{\wedge}$ $\overset{2}{\wedge}$:||

♩ = 50

The musical score is written on eight staves in 6/8 time. It begins with a treble clef and a key signature of one flat. The tempo is marked as ♩ = 50. The notation includes eighth and sixteenth notes, rests, and various ornaments such as accents (^) and breath marks (v). Fingerings are indicated by numbers 1, 2, and 3. Some notes are marked with question marks (?). The score includes repeat signs (double bar lines with dots) and a final double bar line with a repeat sign at the end.

نشر هستان

Tanbak Training

Pezhman Parnia

بتهوون
مرکز موسیقی بتهوون شیراز

ریز نم : آموزش مدهانی تنبک

انتشارات پارت
۶۶۴۰۵۶۲۷
۵۰,۰۰۰ ریال